

Nijverheidstraat, Vosselaar

Programma van Maatregelen

Auteur:

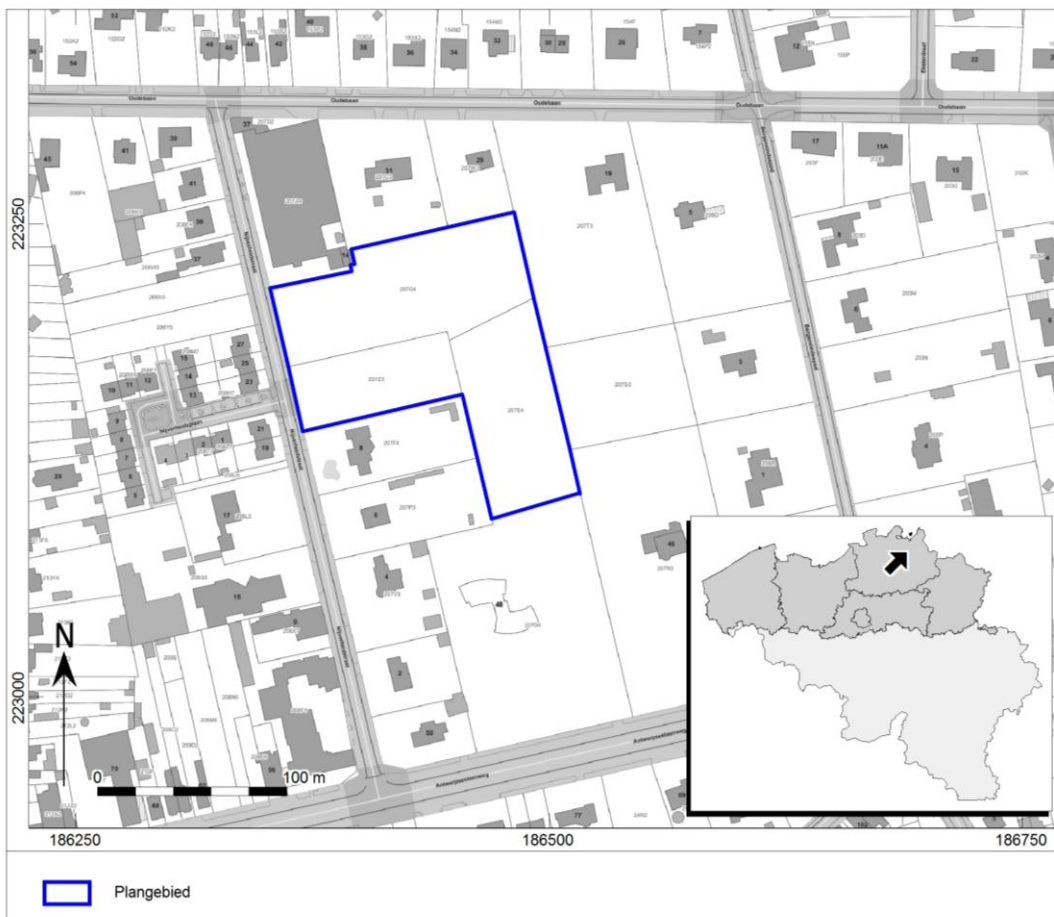
Jeroen Vermeersch

Autorisatie:

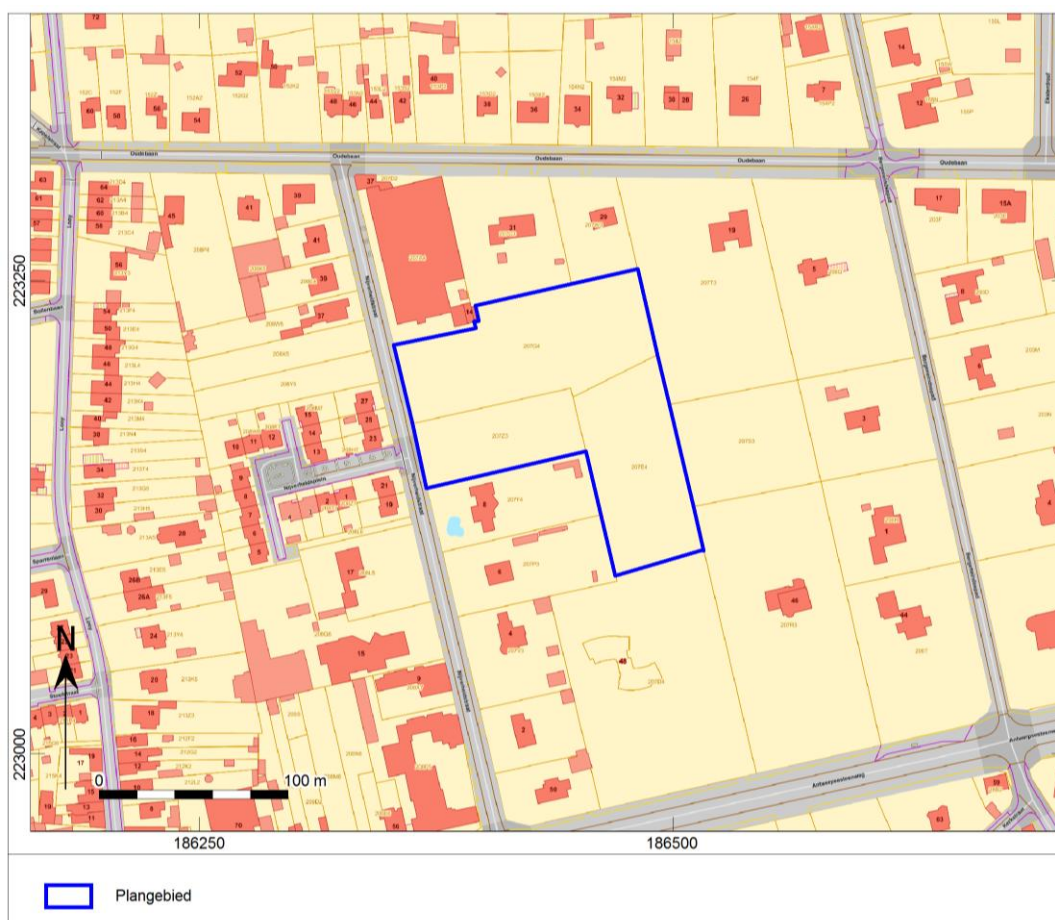
J.A.G. van Rooij (OE/ERK/Archeoloog/2017/00169)

1 Inleiding

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in 2017 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Nijverheidstraat te Vosselaar (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen plannen om aan de Nijverheidstraat te Vosselaar appartementen te bouwen. Hierbij horen ondergronds aangelegde garages en een bijhorende buffervijver.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding plan van de bestaande toestand op het terrein.

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen, beschrijft de aard daarvan en de uitvoeringswijze van deze eventuele maatregelen.

Het gemotiveerd advies bestaat uit de volgende aspecten:

2 Uitgevoerde vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Volledigheid van het onderzoek:

Het plangebied is gelegen in de Kempen en het bureauonderzoek heeft aangetoond dat de bodem er bestaat uit stuifzand dat is afgezet tijdens het Holoceen en/of Laat-Glaciaal, maar vermoedelijk tijdens de Late Middeleeuwen. Deze sedimenten bevinden zich op dekzand dat in de laatste ijstijd is afgezet. De diepte van de kop van dit dekzand is echter niet gekend. Het gebied bevindt zich op een hoogte van ca. 27,5 +TAW.

- Aanwezigheid van een archeologische site:

Archeologische resten binnen het plangebied zijn op basis van het bureauonderzoek niet gekend, maar in de omgeving zijn archeologische vondsten gekend vanaf het Mesolithicum. Met name komen in de ruime omgeving sites voor uit de IJzertijd, soms met een voorganger in de Late Bronstijd. Deze sites zijn vaak gelegen op hoogtes in het landschap nabij waterlopen. Voor de Romeinse periode zijn eveneens sites gekend en bevinden zich landschappelijk op dezelfde zones waar IJzertijdsites gelegen waren. Vanaf de Middeleeuwen ontwikkelen de bewoningskernen zich op de locaties waar de latere dorpen gelegen zijn. Kaartmateriaal is voorhanden vanaf de 18de eeuw en tonen aan dat het plangebied gelegen is in een zone

dat toen niet in ontwikkeling gebracht is. Ten zuiden van de Antwerpsesteenweg is dit wel het geval. In de tweede helft van de 20ste eeuw was er bewoning aanwezig op het plangebied. Er zijn op historische kaarten en foto's een aantal gebouwen herkend, evenals een waterpartij. Het huidige gebied is onbebouwd, maar zal dus wel verstoring van de bodem gekend hebben, al is de precieze locatie en diepte hiervan moeilijk in kaart te brengen.

- Waardering van de archeologische site:

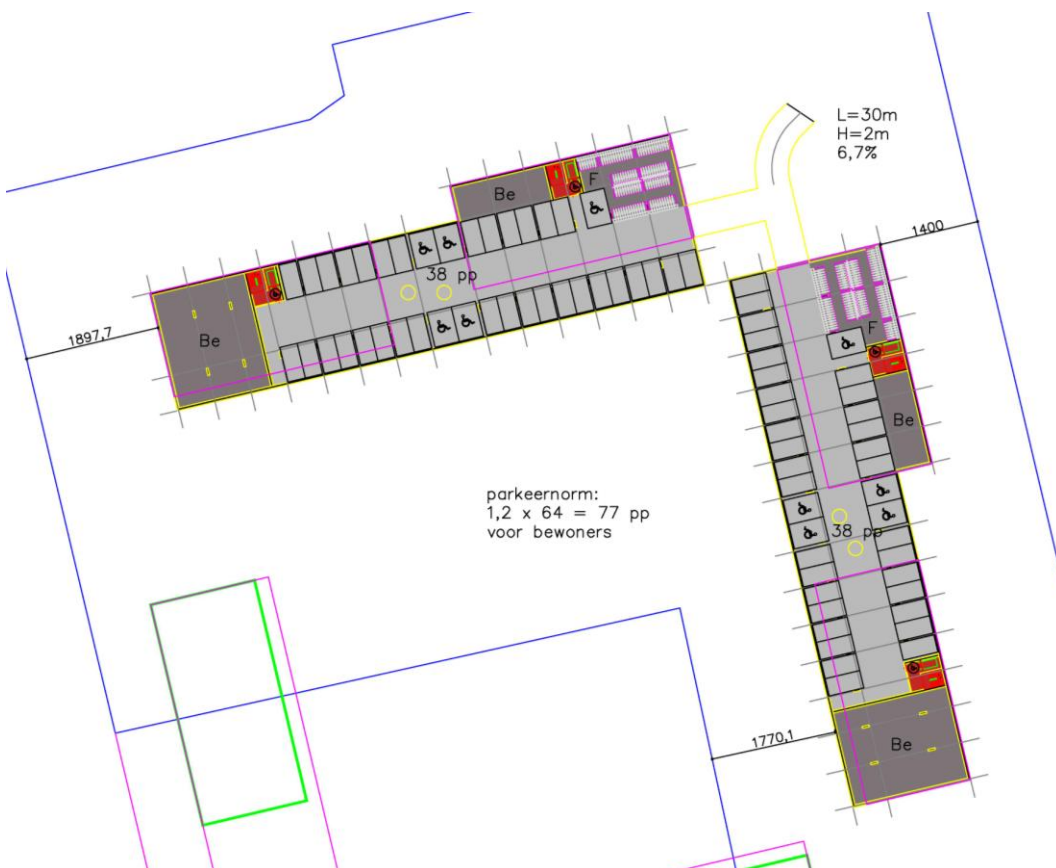
Op basis van de afdekking van het dekzand door het stuifzand is er een kans op het aantreffen van archeologische resten en sporen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Romeinse periode. De diepte en bewaring van eventueel aanwezige resten is afhankelijk van de dikte van de laag stuifzand.

- Impactbepaling:

Binnen het plangebied is er het plan om nieuwbouw appartementen te realiseren. Hierbij hoort een (half)ondergrondse parkeergarage (afb. 7). Verder zal er binnen het gebied een tuin aangelegd worden net als een vijver die als waterbuffer/infiltratievijver zal dienen (afb. 8).

Op onderstaande afbeeldingen staan delen in het groen aangeduid. Deze duiden niet op een huidige of toekomstige bewoning. Vermoedelijk gaat het om een groenzone.

De inrit tot de garages is op onderstaande afbeelding te zien. Deze zal tot 2m diep reiken en zal een lengte hebben van 30 m. in de garages is er plaats voorzien voor 38 auto's per gebouw.

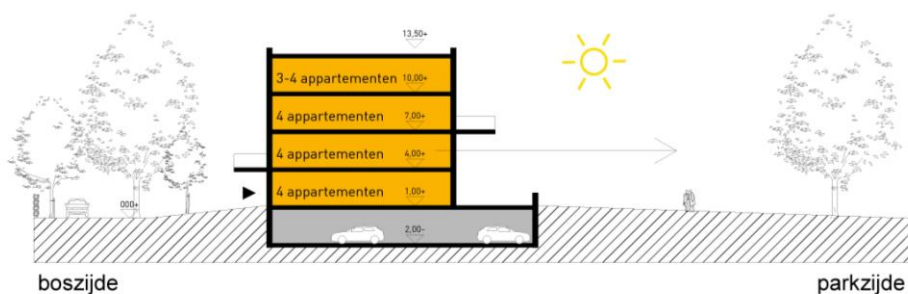

Afb. 3. Plan met de toekomstige indeling van de ondergrondse garages, westelijke deel.

Afb. 4. Plan met de toekomstige ligging van de appartementen, paden en buffervijver.

Op onderstaande afbeelding is het duidelijk dat de zone waar de appartementen zullen geplaatst worden zal opgehoogd worden met 1m grond. De garages zullen op een diepte van 2m onder het huidige maaiveld aangelegd worden (afb. 13). De funderingen komen dus op een diepte te liggen van 3 meter onder het toekomstige maaiveld. De fundering gebeurt door middel van een vloerplaat. Het grondverzet zal bij deze werken ongeveer 8315m³ bedragen. De grondwerken zullen een oppervlakte hebben van ongeveer 1663 m², excl. de inrit, ondergrondse infrastructuur (kabels en rioleringen) en de vijver. Van deze is de oppervlakte thans nog niet gekend.

Afb. 5. Doorsnede van een appartementsgebouw met onderliggende garage.

In de 20ste eeuw was reeds eerdere bewoning aanwezig. Dit zal zeker ook reeds verstoring met zich hebben meegebracht, echter de omvang en diepte hiervan zijn niet gekend.

Omdat de impact van de bodemverstoring een groot deel van het plangebied zal verstoren is behoud in situ van een eventueel aanwezige vindplaats niet mogelijk.

Rekening houdende met de voorgaande gegevens kan het terrein op verschillende manieren onderzocht worden.

Omdat de aanwezigheid van archeologische resten nauw verbonden is met de landschappelijke ligging van het plangebied en de intactheid van de bodem, lijkt in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek de juiste methode om de potentiële archeologische waarde van het gebied te onderzoeken. Tijdens dit onderzoek wordt vastgesteld of de bodem intact is en een potentie heeft voor het herbergen van archeologische resten uit de Steentijd tot en met de Romeinse periode. Deze tussenstap behoedt de opdrachtgever voor eventuele onnodige kosten. Een landschappelijk bodemonderzoek levert de noodzakelijke gegevens om een gericht archeologisch booronderzoek uit te kunnen voeren, indien de bodem intact is.

Een veldkartering is binnen het plangebied niet mogelijk omdat het gebroeid is met bomen en gras. Dit maakt dat er geen vondstzichtbaarheid is.

Een geofysisch onderzoek wordt niet nuttig geacht, omdat het onderzoeksgebied zich buiten de zone met historische bebouwing bevindt.

Indien op basis van het landschappelijk bodemonderzoek nog steeds een archeologische verwachting geldt, zal een aanvullend onderzoek uitgevoerd worden in de vorm van een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek. Dit is een goede methode om de verhoogde verwachting te toetsen. Ook kan hiermee de omvang en diepteligging van de site nader worden bepaald.

Een archeologisch booronderzoek is in dit stadium nuttig en noodzakelijk om de omvang van een eventueel vervolgonderzoek vast te stellen. Daarnaast zijn deze boringen relatief weinig schadelijk en laten ze toe om een eventuele site zonder veel bodemverstoringen in een volgende fase vrijwel volledig op te graven.

Wanneer de locatie van de site vastgesteld is, dient overgegaan te worden tot proefputten. Een proefsleuvenonderzoek is bij dit onderzoek pas aangewezen als er duidelijkheid bestaat over de aanwezigheid van een archeologisch site. Hierbij kan wel een goed overzicht verkregen worden over de diepte en omvang van de vondsten en sporen, evenals de aard (type, datering, en belang binnen de archeologische context) van de aangetroffen objecten. Pas wanneer blijkt dat er geen site uit de Steentijd aanwezig is op (een deel van) het plangebied, kan voor deze optie gekozen worden.

Voorgesteld wordt om de hierboven beschreven onderzoeken uit te voeren nadat de stedenbouwkundige vergunning is verkregen en het volledige terrein eigendom is van de bouwheer.

Omdat de opdrachtgever nog geen eigenaar is van de grond wordt gewerkt met een uitgesteld traject.

3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

3.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Nieuwbouw appartementen
Locatie:	Nijverheidstraat 12
Plaats:	Vosselaar
Gemeente:	Vosselaar
Provincie:	Antwerpen
Kadastrale gegevens:	Vosselaar, Sectie A, 207G4, 207E4 en 207Z3
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; <i>Lambertcoördinaten</i> (<i>EPSG:31370</i>))	186 353,55 m - 223 215,59 m 186 516,26 m - 223 107,06 m 186 516,26 m - 223 107,06 m 186 446,47 m - 223 192,37 m

3.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

a. Onderzoeksdoelen

Met het landschappelijke booronderzoek zal de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan bepaald worden. Tevens wordt de mogelijke aanwezigheid van intacte vuursteenvindplaatsen getoetst. Het landschappelijke bodemonderzoek levert ook gegevens op omtrent de archeologische potentie van andersoortige archeologische vindplaatsen.

b. Onderzoeksvragen

Ten behoeve van het landschappelijke onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Wat is de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van de ondergrond in het plangebied?
- In hoeverre is deze opbouw nog intact?
- Bevinden zich archeologisch relevante afzettingen in het plangebied?
- Zo ja, op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en het NAP?
- Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?

Zo ja:

- Op welke diepte ten opzichte van het maaiveld en het NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?
- Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?
- Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?
- In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?
- In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?

Ten behoeve van verkennende en waarderende archeologische boringen:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk booronderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Is er een prehistorische vindplaats aanwezig?
- Indien er een prehistorische vindplaats aanwezig is wat is de aard (basiskamp,...), de bewaringstoestand (primaire context, secundair, ...) van deze vindplaats?
- Wat is de vermoedelijke verticale en horizontale verspreiding van de site (afbakening)?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de artefacten?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Kunnen prehistorische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke prehistorische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde prehistorische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle prehistorische vindplaatsen?
- Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud *in situ*)?
- Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet *in situ* bewaard kunnen blijven:

1. Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 2. Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

Ten behoeve van proefsleuven- en proefputtenonderzoek:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het booronderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzetten, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid

3.3 Onderzoeksmethoden, strategieën en technieken

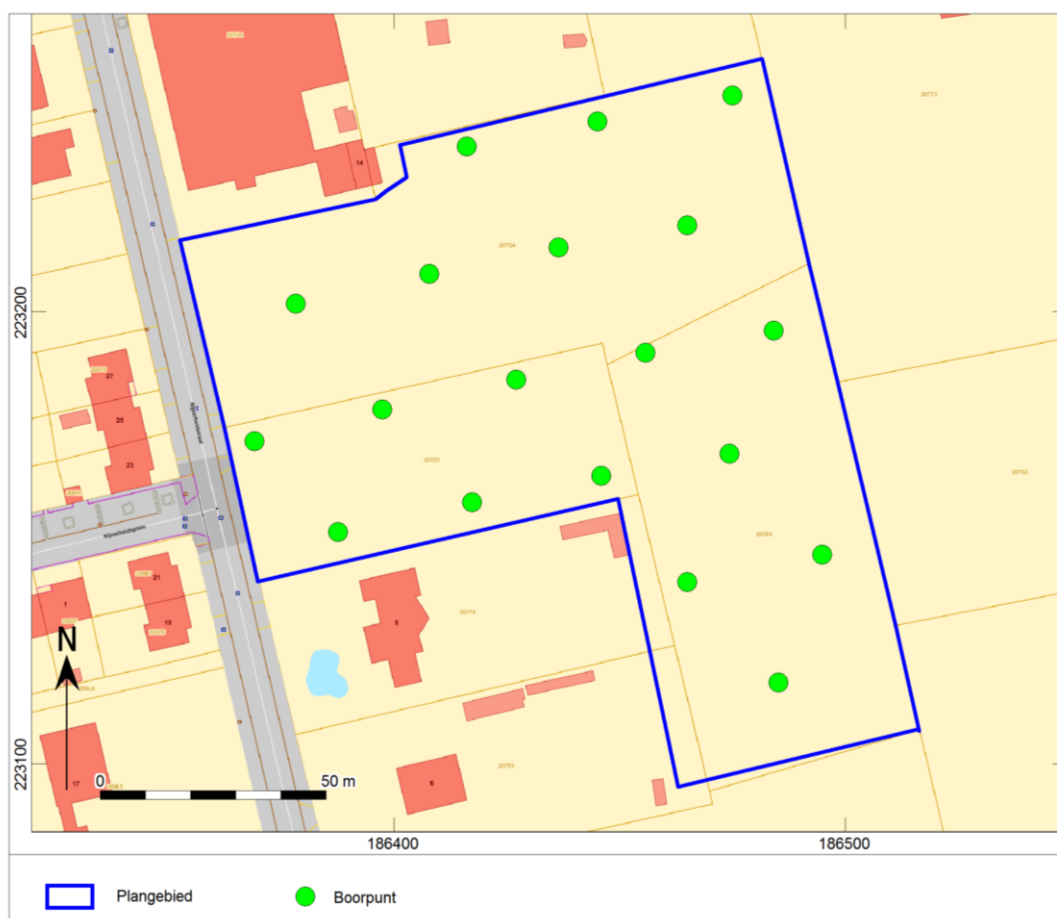
3.3.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek wordt noodzakelijk geacht om een beter beeld te krijgen van de archeologische potentie van het gebied en de bodemkundige opbouw. Omdat er een potentieel is op het aantreffen van vindplaatsen uit de prehistorie tot en met de Romeinse Tijd, is het aangewezen om in eerste instantie een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. Op deze manier kan de intactheid van de bodem in kaart gebracht worden.

De boringen worden met de hand gezet met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm tot minimaal 50 cm in de onverstoorde afzettingen relevant voor de archeologie. De boringen worden uitgezet in een verspringend grid van 30 m bij 30 m (afb. 3). Binnen het plangebied worden 19 boringen uitgezet met een verspreiding over het hele terrein zodat een goed overzicht kan verkregen worden op de mate van intactheid van de bodem.

Alle boringen worden beschreven per horizont volgens het FAO Unesco systeem op textuur, kleur en

eventuele insluitsels. De boorbeschrijvingen zijn opgenomen in bijlage 1. Alvorens de boringen werden gezet, zijn de punten met een *robotic Total Station (rTS)* uitgezet om in een zo nauwkeurig mogelijk grid te kunnen onderzoeken. Na het boren worden de punten nogmaals ingemeten om de juiste positionering en hoogte vast te kunnen leggen.

Afb. 6. Het boorgrid voor het landschappelijk bodemonderzoek.

3.3.2 Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Indien het landschappelijk bodemonderzoek aantoont dat binnen het gebied intacte afzettingen en een archeologische potentie bestaat, wordt, vanwege de aard van de te verwachte archeologische resten geopteerd voor aanvullend onderzoek in de vorm een verkennend en/of waarderend booronderzoek. Gezien het potentieel voor het aantreffen van vondsten vanaf de Steentijd is een verkennend en/of waarderend bodemonderzoek vaak de meest gepaste methode om mogelijke vuursteenconcentraties aan te tonen.

Methodologie en onderzoekstechnieken verkennend archeologische booronderzoek

- De boringen voor het verkennend archeologische booronderzoek worden gezet in een grid van 12x10 m geschrinkt. De boringen hebben een tussenafstand van 12 m, de boorraaien hebben een tussenafstand van 10 m ten opzichte van elkaar.
- Boringen worden met de hand gezet door middel van een Edelmannboor met een diameter van 15 cm. De diepte van de boringen hangt samen met de hoogte van de archeologisch relevante laag.
- Boringen worden per horizont gezeefd over een zeefwijdte van 2 mm. Tijdens het zeven is gelet op archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten en houtskool, maar voornamelijk op de

aanwezigheid van lithische fragmenten. De grotere afslagen en/of werktuigen zouden via deze methode herkend moeten worden.

Afb. 7. Het boorgrid voor een verkennend archeologisch booronderzoek

Methodologie en onderzoekstechnieken waarderend archeologisch booronderzoek

Indien tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek een vuursteenvindplaats vastgesteld wordt, vindt aanvullend onderzoek plaats door middel van een waarderend archeologisch booronderzoek en/of een proefputtenonderzoek.

Bij het waarderend archeologisch booronderzoek worden, rondom de boringen van het verkennend archeologisch booronderzoek die een positief resultaat opleveren in de vorm van de aanwezigheid van een of meerdere lithische artefacten, verdichtende boringen gezet. Het aantal en de plaatsing van de waarderende boringen hangen af van de resultaten van de verkennende boringen. Hierdoor zal er geen kaartje toegevoegd worden in verband met de waarderende boringen.

- De boringen voor het waarderend archeologische booronderzoek worden gezet in een grid van 6x5 m. De tussenafstand van de boringen bedraagt 6 m. Tussen de boorraaien is een tussenafstand van 5 m.
- Boringen worden met de hand gezet door middel van een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De diepte van de boringen hangt samen met de hoogte van de archeologisch relevante laag.
- Boringen worden per horizont gezeefd over een zeefwijdte van 1 mm. Tijdens het zeven is gelet op archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten en houtskool, maar voornamelijk op de

aanwezigheid van lithische fragmenten. De grotere afslagen en/of werktuigen zouden via deze methode herkend moeten worden.

3.3.3 Proefputten

Een proefputtenonderzoek vormt de laatste stap in de evaluatie van de steentijdvindplaatsen. Hierna wordt een besluit genomen over het al dan niet opgraven van de vindplaatsen. Ook dit onderzoek is afhankelijk van voorgaande onderzoeken. Het aantal en de inplanting van de proefputten is afhankelijk van de spreiding van de positieve boringen.

Indien bij het booronderzoek resten uit de Steentijd worden aangetroffen wordt overgegaan op een proefputtenonderzoek. Hierna wordt een besluit genomen over het al dan niet opgraven van de vindplaatsen. Ook dit onderzoek is afhankelijk van voorgaande onderzoeken. Het aantal en de inplanting van de proefputten is afhankelijk van de spreiding van de positieve boringen.

De proefputten zijn 1m² groot en alle proefputten worden genummerd en hun zuidwestelijk punt wordt ingemeten, inclusief hoogtemeting. De grond wordt uitgezeefd volgens bodemhorizont tot in de C-horizont op een zeef met maaswijdte van maximaal 3mm. Alle vondsten (menselijke artefacten) worden ingezameld met vermelding van boornummer en horizont. Het meest representatieve profiel per proefput wordt gefotografeerd en beschreven (FAO/Unesco: A, E, B, C; met waar nodig/mogelijk onderverdelingen). De foto's worden voorzien van een proefputnummer, de benaming van het profiel (noord, zuid, west, oost) een noordpijl en een schaal aanduiding. De inplanting van de proefputten met bijhorende nummers wordt aangeduid op een algemeen overzichtsplan met een leesbare schaal. Het opmetingsplan is gegeoreferenciert en digitaal (inplantingen proefputten op topokaart in PDF formaat) beschikbaar.

Indien uit het onderzoek blijkt dat er vondstlocaties uit de prehistorie aanwezig zijn worden deze zones verder opgegraven. Hiervoor worden nieuwe bijzondere voorwaarden opgemaakt.

Indien geen diagnostisch materiaal aangetroffen wordt of het materiaal behoort tot het Neolithicum of later, dient overgegaan te worden naar het proefsleuvenonderzoek.

3.3.4 Proefsleuven

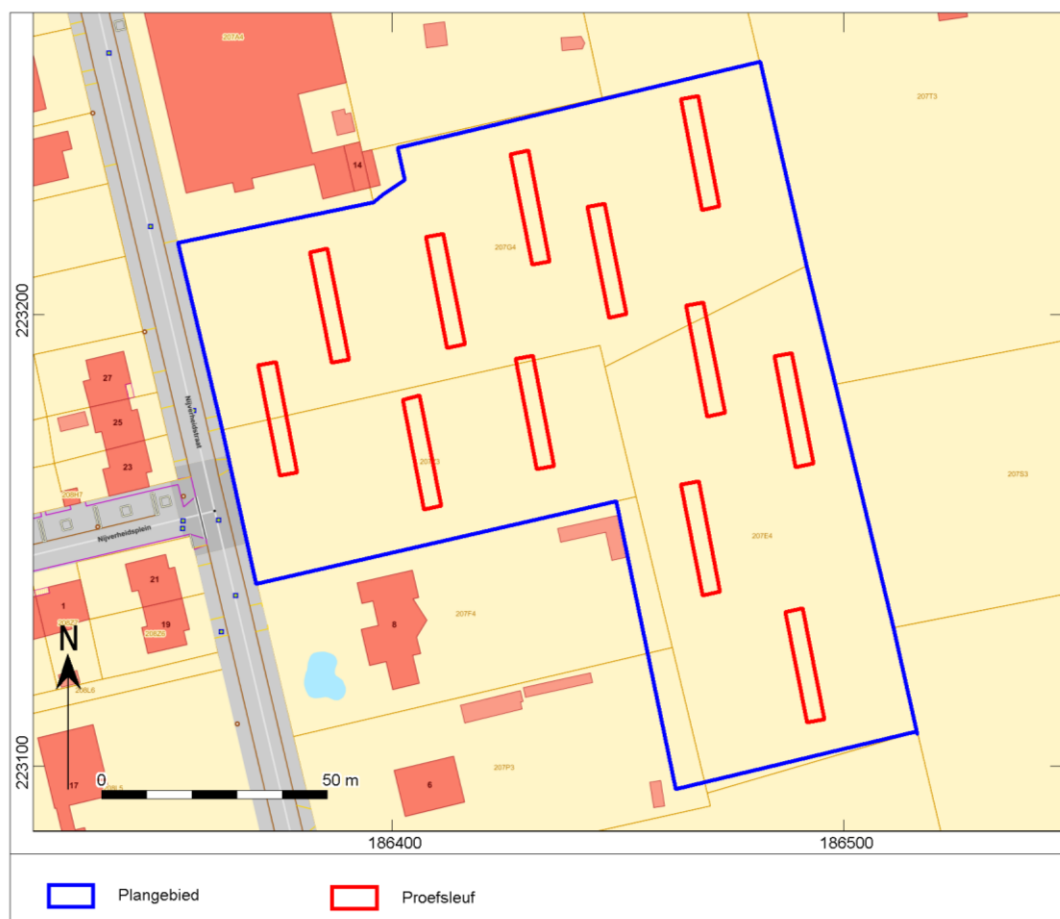
Om een betrouwbaar beeld te kunnen vormen van de aanwezige archeologie binnen het plangebied, zal een oppervlakte van ongeveer 12,5% worden onderzocht door middel van proefsleuvenonderzoek. Er is gekozen voor dit percentage omdat op die manier genoeg oppervlakte onderzocht kan worden om een goede archeologische verwachting te bekomen van het plangebied. Verder concentreren de proefsleuven zich op de gebieden waar de archeologische verwachting het grootste is, namelijk daar waar de bodem intact is. Het proefsleuvenonderzoek dient alleen om een beter grip te krijgen op de archeologische verwachting. Indien er archeologie aanwezig blijkt te zijn, dient een vervolg onderzoek plaats te vinden in de vorm van een vlakdekkende opgraving in de zones waar uit het proefsleuvenonderzoek archeologische resten aanwezig blijken te zijn.

In totaal worden er twaalf proefsleuven gepland. Deze hebben een afmeting van 4x25 m en hebben een noordnoordwest-zuidzuidoost oriëntatie. Er wordt gekozen voor 4 m brede sleuven omwille van de betere zichtbaarheid van eventueel aanwezige archeologische resten. In totaal beslaan de proefsleuven een oppervlakte van 1200m², wat overeenkomt met ongeveer 10,4% van het plangebied. Verder is er nog ruimte voor ongeveer 2,1% van het plangebied om extra kijkvensters te plaatsen waar nodig. De proefsleuven zullen worden uitgegraven tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. De aanleg van kijkvensters is nodig om een spoor of een concentratie van sporen waarvan de interpretatie en de waardering niet onmiddellijk duidelijk is, beter te kunnen onderzoeken. Mogelijk kunnen deze ook een schijnbare afwezigheid van sporen aantonen. Kijkvensters worden, afgezien van hun ligging, afmeting en vorm, op dezelfde wijze als proefsleuven aangelegd.

Het proefsleuvenonderzoek zal als volgt worden uitgevoerd:

- Er zal worden gegraven met een graafmachine met gladde bak.
- Op alle locaties vindt het graven plaats op aansturing van een archeoloog.

- Bij het verdiepen worden vondsten per stratigrafische laag verzameld. Het vlak en stort wordt met een professionele metaaldetector systematisch en vlakdekkend onderzocht. De vulling uit de gecoupeerde sporen wordt ook nagezocht met de metaaldetector.
- Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid of per spoor verzameld. Indien deze niet herkenbaar of aanwezig zijn, worden vondsten in vakken van 2 x 2 m verzameld. De verzamelstrategie kan al naar gelang de bevindingen worden aangepast.
- Indien sprake is van vondstconcentraties (crematies, concentraties scherven, vuursteen), worden deze als puntlocaties ingemeten. Metaalvondsten (uitgezonderd spijkers) worden eveneens als puntlocaties ingemeten.
- Vondsten worden zoveel mogelijk aan een spoor of laag toegewezen. Gesloten vondstcomplexen worden integraal verzameld. Stortvondsten worden indien mogelijk per sleuf verzameld en geregistreerd.
- Het te documenteren vlak wordt waar nodig geschaafd, gefotografeerd, ingekrast en direct digitaal ingemeten met een robotic Total Station (rTS). Met de rTS worden vlak- en maaiveldhoogtes digitaal ingemeten.
- Een representatief deel van de sporen wordt gecoupeerd voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.
- Alle antropogene sporen worden gefotografeerd, ingetekend (schaal 1:20) en beschreven. Het restant van de gecoupeerde sporen wordt vervolgens stratigrafische afgewerkt. Waar mogelijk worden sporen bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.
- Er worden gedurende het veldwerk foto's gemaakt van de algemene situatie, de vlakken, de profielen, van grondsporen in het vlak en van de coupes. Voor publicitaire doeleinden en/of eventuele communicatie-uitingen worden geregeld actie- en sfeerfoto's gemaakt.
- Fragiele en/of belangwekkende vondsten worden op de plaats van aantreffen gefotografeerd alvorens gelicht te worden.
- Profielen en coupes worden schaal 1:20 getekend. De profielen zullen bij een eenduidig profiel gedocumenteerd worden door middel van profielkolommen om de 20 meter. Indien de stratigrafische bodemopbouw complex is of sterk afwisselend is, zal een lengteprofiel worden gedocumenteerd. Op de profieltekeningen worden de TAW-hoogten gezet en tevens zal de hoogte van het opgravingsvlak aangegeven worden op de tekening. Bij grote profieltekeningen kan, na afstemming met het bevoegd gezag, een andere schaal worden gehanteerd.
- Bij het aantreffen van bijzondere archeologische resten, worden opdrachtgever onmiddellijk gewaarschuwd. In gezamenlijk overleg tussen partijen zal vervolgens worden bepaald hoe met deze resten dient te worden omgegaan.
- Indien een proefsleuf niet volledig kan worden aangelegd zoals gepland als gevolg van hevige begroeiing of bebouwing, dient de proefsleuf in overleg te worden verplaatst of opgedeeld, waarbij de sleuf zo veel mogelijk zijn oorspronkelijke positie zal behouden.
- De grond wordt gestockeerd langs de werkputten. Daarbij wordt de bovengrond gescheiden gehouden van de andere grond. Na het documenteren en afwerken van de werkput wordt de grond terug gestort (in lagen van max. 50 cm) en aangereden.

Afb. 8. Spreiding van de proefsleuven binnen het plangebied.

Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede praktijk, specifiek zoals verwoord in hoofdstukken 7 tot 12.

3.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat een afwijking noodzakelijk dan wordt dit gemotiveerd beschreven in de nota.